

LISTER.

Izgnanci.

(Povest iz prvih časov krščanstva).

(Dalje.)

A to uganjko bi bil lahko rešil, ko bi bil slišal v noči, ki je sledila pogovoru med Faustinom in sužnjem, srčno molitev, v kateri je Hipolit znova daroval Bogu svoje življenje za dušo Florencijevo in njegove hčerke. Toda dasiravno ni slišal one molitve, angel božji jo je nesel pred prestol Najvišjega, ki je sprejel žrtev.

Najhujša meseca sta bila za vjetnike september in oktober, ko je poletna vročina izsušila zemljo in v globočini povzročila obilo strupenih plinov. Posledica tega so bile različne bolezni, kakor mrzlica, in malokdaj je minul dan, da ne bi bil umrl ta ali oni vjetnik. Kajti dasiravno sta jih tresla mraz in mrzlica, so morali vendar delati, da so opravili predpisano dnevno delo; čuvaji niso poznali nobenih ozirov, nobenega usmiljenja. Da, v svoji pijanosti — bili so skoro vedno vinjeni, da so v nezdravem zraku lažje zdržali — so uboge vjetnike še na najkrutejši način trpinčili.

Tudi Hipolita se je lotila mrzlica. Radi nečloveških naporov, ki jih je prostovoljno trpel že več mesecev, da bi olajšal staremu škofu, Faustinu in svojemu gospodu kruto usodo, so mlademu in močnemu možu moči popolnoma opesale. Do zadnjega trenutka se je boril zoper bolezen, ki se ga je lotila, je nadaljeval svoje delo, ne da bi bil komu kaj tožil, dokler se ni onemogel zgrudil; bilo je koncem oktobra.

O tej nesreči so obvestili kristjani škofa. Ta je bil edini izmed vseh svetnikov opazil, kako pesajajo moči mladeničeve; ali ko je Hipolita svaril, naj se varuje, mu je vedno odgovoril: „Ali naj počasneje hodim in delam, ko vidim plačilo za svojo zmago že tako blizu? Niti za eno uro ne maram onega srečnega dneva podajšati, ko bo izginila noč iz duše mojega gospoda.“

Takoj ko je izvedel Poncijan o Hipolitovi nesreči, je hitel s Faustinom k njemu in oba sta na prvi pogled v svojo veliko žalost spoznala nevarno stanje bolnikovo.

Za nekaj časa je Hipolit zopet malo okreval in zadovoljen smehljal je zaigran na njegovem licu, ko je videl škofa ob svoji strani.

„Umril bom še danes“, častivredni oče“, pravi, „a umrjem rad.“

„Da, ti lahko umrješ“, odgovori mu Faustin, globoko pomirjen; kajti Bog ti bo z večno glorio povrnil, kar si za-me storil.“

„Ne govori o tem! Kako bogato si že ti obdaril sužnja za to, kar je bila njegova dolžnost! Veš, zakaj tako lahko umrjem?“

„Vem, ljubi moj brat; Bog je uslišal tvojo molitev in sprejel tvojo daritev.“

„Upam, Faustin, trdno upam. Kako naj se tega ne veselim, in Boga hvalim, da sem smel dve duši za tako nizko ceno odkupiti?“

Med tem je prišel tudi Florencij. Ko ga je bolnik spoznal, ga je iskreno pogledal in mu rekel: „Moj Gospod je prišel iz nebes, da je mene, ubogega sužnja, s svojo krvjo odrešil . . . in jaz lahko z njim . . . umrjem za svojega gospoda.“

Florencij ni razumel teh besed; mislil je, da se Hipolitu v mrzlični vročini blede. In vendar mu je njegov pogled segel globoko v srce. Senator sam ni vedel, kaj se je z njim zgodilo, neka tajna moč se je polastila njegove duše. Še nikoli ni bil tako ganjen, kakor ga je ganil pogled umirajočega sužnja.

Iz celega sveta.

Prvo šolo za služkinje so otvorili v londonskem predmestju Southwark. Novi zavod obstoji iz 15 majhnih priprostih hiš, v katerih vsaki bodo stanovale po 4 učenke, ki imajo oskrbovati celo gospodinjstvo. Glede nadzorstva je razdeljen zavod na 2 polovici in nad vsako polovico (8, oziroma 7 hiš) vodita nadzorstvo po 2 učiteljici. Hiše so z vsemi potrebnimi gospodinjstvi, kuhinjskimi in pralnimi pripravami novodobno urejene. Skrbi se tudi za telesno odgojo, da se dekleta navadijo in usposobijo za moč in vstrajnost pri delu in da se navadijo prikupno vesti. Vsaka učenka se mora vseh del v sobi, kuhinji in pralnici iz temelja naučiti. Londončani so novega zavoda zelo veseli, ker upajo, da ne bodo imeli več take pokore s služkinjami kakor doslej. Samo to nekaterim ni všeč, da je v učnem redu tudi književnost in zgodovina, češ, da ni posebno koristno, če kuharice radi čitajo romane in politične novine.

Smrt v žitu. V nekem belgrajskem paromlinu je nenadoma zmanjkalo delavca Pičinoviča; našli so le njegov jopič in klobuk. Ko so te dni v skladišču, kjer je Pičinovič delal, pretresali žito, so našli v žitu mrtvo truplo pogrešanega, ki se je bil v istem zadušil.

Davek za samce so vpeljali v mestu Memphis, Tennessee v Ameriki. Z davkom se vzdržuje mestna otroška bolnišnica, v kateri je prostora za 100 otrok. Davčna postava predpisuje, da se noben neozenjen moški, ki je nad 21 let star in ni plačal predpisane samskega davka, ne sme zvečer ob 9. uri na ulici pokazati ali kako neomoženo žensko spremeni na ka-

„Kakor se mi zdi, blagi Florencij, ti ne razumeš njegovih besed“, reče stari Poncijan, „upam, da ti bodo kmalu jasne.“

V tem trenutku se jim približa Kiklop, močno vinjen; ujetnikov ni našel pri delu in zato je palico vihteč, planil na gručo.

„Rm, rm, gospodje patriciji“, je kričal, „ali mislite tudi tukaj lenuhariti? Da bi vas zastoj hranili. Pri Baku, takoj na delo!“

„Poglej vendar“, reče Poncijan z najmilejšim glasom, „da se bliža Hipolitu smrt. Dovolj nam . . .“

„Kaj dovoliti“, divja Kiklop; „naj pes tukaj sam pogine. Rm, rm, ostali na delo!“

Poncijan se je sklonil k bolniku, da bi mu dal za slovo zadnji blagoslov. S tem pa je Kiklopa najhujše razdražil. Divje preklinjaje, je zamahnil s svojo zamahnil s svojo železno palico in zakričal: „Garjev pes krščanski, ali ne boš šel?“ in neusmiljeno je udrihal po starčku.

Nesrečen udarec je zadela starčkovo senco in nezavesten se zgrudi Poncijan poleg Hipolita. Toda pijani Kiklop je še bolj divje udrihal po njem, ga suval z nogami in rjovel:

„Pes, na delo! Rm, rm; jaz ti izženem tvojo čarovnijo! Zdrobim ti vse kosti!“

Še-le tožeč glas Hipolitov: „Pusti ga vendar, saj je že mrtel!“ je spravil divjaka zopet k zavesti. Posvetil je s svojo svetilko starčku v obraz, in ko je videl, kako mu teče kri po licu ter njegov smrtnobleđi obraz, se je rohneč odstranil.

Florencij in Faustin sta kakor okamenela gledala ta grozni prizor; sedaj, ko je rabelj odšel, sta se vrgla k Poncijanu na tla, dvignila njegovo telo in mu skušala vliati vodo v usta. Teda ves trud in vsi poskusi, ga zopet oživeti, so bili zaman, in s solzami v očeh sta spustila slednjič mučenikovo truplo na tla ter se obrnila k Hipolitu; kajti njegovo hropenje je bilo znamenje, da je tudi on blizu smrti.

„Umril je, kaj ne?“ je zašepetal, in ko sta mu oba s tihim znamenjem to potrdila, je obrnil svoje oči proti nebu. Bog je uslišal njegovo molitev; smel je s svojim škofom skupaj umreti.

Hipolit je dal razumeti, da bi rad poljubil mrtvevo roko. Faustin se je približal njegovim ustnicam; ko se je bolnik dotakne, se naglo dvigne kakor da bi ugašajoč plamen njegovega življenja v zadnjič vzplapolal; bajna svetloba je odsevala iz njegovega očesa in njegove umirajoče ustnice so govorile besede:

„Sedaj pridem, moj Oče . . .! Kako lepo cveteč vrt, poln solnčnih žarkov . . .! Vidiš angele, ki se nam bližajo? . . . Slišiš rajsko petje . . .? In vse te množice v svetlih oblaci . . .! In tukaj je On; o Gospod, o moj . . .“

Besede so zamrle na njegovih vstnicah; še enkrat so rahlo vstrepetale in njegova duša se je preselila iz temne ječe v jasne višave nebeškega raja.

V nepopisni bolesti se je vrgel Faustin čez mrtveca ter močil mrzlo lice z vročimi solzami.

„Brat, brat moj“, ječi „ali te moram izgubiti? Kako rad bi umrl s teboj! Jaz sem povzročitelj tvoje smrti; za-me si trpel; in svoje življenje si daroval, da bi rešil mojo dušo. Ena sama ura mi je odvzela očeta in brata; zakaj sta me zapustila, bedno siroto? Ugasnile so zvezde, ki so mi svetile ponoči.“ Vzdihoval je in jokaje je objemal Faustin zdaj enega mrtveca, zdaj drugega, snivajoča večni sen eden poleg drugega, mučenika vere in ljubezni. Zdaj še-le je čutil, koga je izgubil z njima. O, dozdej še ni bila sirota; pač pa je zdaj, ko mu je odvzelo nebo dvoje najdražjih src.

Tudi Florencija je ta nepričakovana izguba zelo pretresla; v nemi žalosti je zrl naravnost na mrt-

ko zabavo. Odkupi se pa lahko od te prepovedi za 20 kron, za katero svoto se mu na magistratu izda izkaznica, ki velja za eno leto. Prestopki se kaznujejo s 40 do 200 kronami globe. Samci so se udali in bolnišnica ima zadostne redne dohodke.

Uradniki brez žepov. Na varšavski pošti so uradniki že več let poneverjali pisma, v katerih so sumili kak denar. Pisma so si nabasali v žepu in jih nesli domov, kjer so jih odpirali. Taka usoda je zadela zlasti vsa iz Amerike prihajajoča pisma. Da temu početju napravi konec, je poštna uprava odredila, da morajo vsi poštni uradniki v službi nositi delovne plašče — brez žepov.

Anarhisti na Češkem. Češki listi poročajo, da so pričele češke organizacije anarhistov agitirati za odpad iz katoliške cerkve. Baje je do 6. t. m. izstopilo iz katoliške cerkve 1654 čeških anarhistov.

Ivavlevredno. Na Švedskem so vse gostilne ob sobotah zaprte, ker je ob sobotah plačilni dan; pač pa so odprte ondi hranilnice in banke zvečer do 12. ure. S to odredbo se delavci odvrtačajo od pijančevanja, pač pa navajajo k varčnosti.

Strelna udarila v zvonik. Iz Krakova v Galiciji poročajo, da so v vasi Dziali med nevihto šli kmetje zvonit. Naenkrat je udarila strelna v zvonik in ubila 3 kmete, dočim je bilo več kmetov težko ranjenih.

„Imperator“, največji prevozni parnik družbe „Hamburg—Amerika—Linie“ — in sploh največji na svetu — je dne 11. julija odšel na svojo prvo vožnjo v Ameriko. Opremljen je naravnost razkošno — ves je preoblečen z zlatom in svilo. Samoperilo (n. pr. 30.000 servijet, 45.000 obrisač itd.), ki ga vozi s sabo, je vredno 200.000 mark. Jedilne šrambe in hladilnice

vega Hipolita. Je-li našel med vsemi ljudmi, kar jih je poznal, enega, ki bi se bil žrtvoval zanj s tako ne-sebično ljubeznijo, ne da bi bil to zaslužil?

„Povej mi“, pravi, in glas se mu je tresel od notranje razburjenosti, „povej mi odkrito, Faustin, kaj je nagnilo to plemenito srce, da se je žrtvovalo za-me s toliko udanostjo? Razvozljaj mi uganko; kakšni čari so mu nagnili toliko ljubezen do mene?“

„Ni ti služil samo z vsemi močmi do zadnjega dihljaja; zavoljo tebe in za-te je umrl.“

„Kako te naj razumem?“

„Da bi rešil tvojo in Florencijino dušo zmote in suženjstva lažljivih bogov, daroval je svoje življenje Bogu.“

„To so torej pomenile njegove besede, ki jih nisem razumel?“

Zelo je pretreslo in ganilo senatorja to razkritje in zamislil se je globoko. Z zadnjimi močmi so se borili njegova mrznja in njegovi temni predsodki napram kristjanom z mislijo, da bi ljubil, kar je dozdej sovražil, da bi molil, kar je dozdej zaničeval. Toda v tem notranjem boju med lučjo in temo, med resnico in zmoto, sta mu stala na strani dva močna bojovnika, oba mučenika; ali ni bila njuna prva molitev, ki sta jo opravila pred božjim obličjem, molitev za spreobrnitev Florencijevo?

„Faustin“, reče čez nekaj časa ter zgrabi z rokama mladeniča; „povej vpricho teh dveh mrtvecev, ali si prepričan o resnici in o božanstvu krščanstva tako globoko, da bi umrl za krščanstvo?“

„Če smrt teh plemenitih mož še ni zadosten dokaz“, odvrne Faustin, „potem sem pripravljen — svojo roko polagam na srce, ki je za-me in za-te bilo v ljubezni do zadnjega trenutka — z božjo pomočjo umreti najhujše smrti za Jezusa Kristusa. Rad umrjem za Onega, pri katerem bom videl nekoč ta dva v blaženosti, kakor upam.“

„Tudi jaz polagam roko na to srce“, zakliče senator ter se zgrudi poleg mrtvih na tla, „in se odrekam bogovom, ki sem jih dozdej častil. Slovesno obljubujem, da hočem postati kristjan. Uči me resnice prave vere, ki navduši zemljana k največji udanosti in ublaži smrt z upanjem po večni blaženosti.“

Da, gotovo je, da se duše ne pridobivajo z besedo, ampak z žrtvami, in da ni drugega pota do človeških src, kakor le-ta, s katerim si je pridobil Kristus vse, ves svet!

Prevzet sladkega veselja, je objel Faustin senatorja; Florencija pa je prevzela v tistem trenutku, ko je prevzela v tistem trenutku, ko je postal kristjan, sladkost, ki je še nikdar ni čutil, ki jo dozdej še ni poznal. Jasna kakor sonce se mu je zdela resnica in pred tem solncem se je rušilo poganstvo v propad večne teme.

V temnem rudokopu sta bili dve duši srečni in blaženi kakor nobena druga v velikem rimskem cesarstvu.

Navadno so trupla onih, ki so podleгли mukam, pokopali v kaki jami pod kamenjem in kremenom, da bi to zabranila, lotila sta se Faustin in Florencij kopanja v steno, kjer sta hotela narediti tako imenovani laculus-grob, kakor je bila navada v katakombah; tja sta nameravala položiti trupli k začasnemu počitku, da bi ju pozneje lahko prenesli v Rim.

Poročilo o smrti škofa Poncijana je napravilo na vse krščanske vjetnike globok utis. Saj je bil svetnik njih oče in tolažnik, ki je spoznavalce Kristusove krepčal v trpljenju, v trenutkih brezupnosti navduševal, ki je blagoslavljal in molil kakor angel iz nebes, za siromašne v pregnanstvu, da bi se jih Bog usmilil! Kdo bo odslej njih učitelj, kdo jih bo hranil z živim življenjem, kdo bo spremljal njih duše ob uri smrti v večnost, delež božje usmiljenosti?

(Dalje prihodnjic.)

merijo okrog 2830 kubičnih metrov. Za srednje število svojih potnikov rabi takoj pri odhodu: 45.000 funtov svežega mesa, 8.500 funtov divjačine in perutnine, 8000 funtov svežih rib, 15.000 funtov kruha, 48.000 jajec, 25.000 funtov sveže zelenjave itd. Sveže vode za kuhinjsko rabo, kopalnice i. dr. ima s sabo 2000 kubičnih metrov; v dveh destilatorjih se v 24 urah destilira po 20.000 litrov. Ogromne so seveda tudi zaloge premoga; šrambe imajo prostora za 170.000 stovov (8.500 ton) premoga. Na parniku je 1.180 mož posadke, med njimi en poveljnik, en obratni poveljnik, trije stražni kapitani, 7 častnikov, 29 inženirjev in elektrikov, 3 zdravniki. Kljub slabemu vremenu je parnik povprečno prevozil po 22% morskih milj (ena morska milja je 1852 metrov) na uro. V Southamptonu, kjer se je parnik ustavil, je moral ostati daleč zunaj na morju, ker radi svoje globokosti ni mogel h kraju. Na posebni ladji se je pripeljal k parniku župan z občinskimi svetom in pozdravil v imenu mesta.

Sueški prekop je dolg 90 milj, globok 31 čevljev, ima 108 čevljev široko strugo ter je veljal 100 mil. dol. Zgradili so ga Francozi.

Po pravici povedal. Duhovnik vpraša jelnika, naj mu po pravici pove, kaj ga je pripeljalo v ječo. — „Zandar“, odgovori jelnik.

Slab izgovor. Logar: „Ti, kajon, ali sem te vendar enkrat zasačil! Kaj delaš s puško v gozdu?“ — Lovski tat: „Oh, gospod logar, meni se tako huđo godi, in sedaj sem se hotel ravno ustreiti.“

Dvoumno. Zagovornik: „Gospodje porotniki! Včasih se primeri, da priče pred obravnavo na korajžo pijejo. Že meni se je to pripetilo!“